

lader man at brænde Egene, de døde eller de levende? Egtbrænding er en Tilladelse til de efterlevende til at brænde de afdøde; den kan ikke være noget andet. Men naar det nu skulde være saaledes, at § 2 siger: Det er en Betingelse for, at Egtbrænding overhovedet kan ske, at den afdøde selv har villet det, men naar han har villet det, skal det ske, saa bliver det ikke længer en tilladende Lov, saa bliver det en befalende Lov; saa skulde der ikke staa: Egtbrænding er tilladt i disse Tilfælde, men saa skulde der staa: Egtbrænding er paabudt, naar den vedkommende selv — det er Indholdet af § 2 — har befaleet det. Det er en meget stor Forandring, men netop i Affattelsen ligger efter min Mening aldeles klart, at man ikke har tænkt sig andet, end at § 2 kun havde den Betydning, jeg før har nævnt. Lovgivningsmagtens Stilling til Sagen maa efter min Mening være noget forskellig, eftersom man gaar ud fra den ene eller den anden af disse Opfattelser. Jeg har forstaaet det saaledes, at ligesom man har søgt en Tilladelse og ikke noget andet, saaledes har man derigennem væsentlig kun ønsket, at Staten skulde stille sig neutral over for dette Forhold; Staten skulde stille sig imødekommende, velvillig, tilladende. Men dersom det føres igennem og slaas fast som Princip, at naar den afdøde har oprettet et saadant Dokument, skal Egtbrænding ske, saa er Konsekvensen den, at saa staar Staten ikke længere som den tilladende, men saa staar Staten som den, hvis Myndighed paakalder i Tilfælde af, at de efterlevende ikke ville foretage Egtbrændingen; saa staar Staten saaledes, at den ikke skal tillade, at dette sker, men skal medvirke til, at dette gennemføres, skal gennemføre det, naar det forlanges. Loven vil saaledes give et Paabud og ikke en Tilladelse; den vil give en Udgang for Folk til at føre igennem, at Fogeden, Kongens Foged, eller Politiet kan gribe ind i disse Forhold for at gennemtvinge Egtbrænding. Hvis det ikke var Tilfældet, vilde der ikke være nogen Betydning i dette „skal“, naar det ikke var en Tvang til dets Efterlevelse. Denne Tvang er det, som Forslagsstillerne her — og som jeg haaber mange ærede Medlemmer af Tinget — ikke vilde være med til at paalægge. Jeg tror, at mange Medlemmer ville modsætte sig en saadan Tvang, og de ville gøre

det rimeligvis af de samme Grunde, hvorfra jeg nu skal tillade mig at nævne nogle.

Lovforslaget gaar saa vidt, at det tillader en attenaarig Mand eller Kvinde, altsaa en Søn eller Datter, der netop er bleven personlig myndig, og som er i sine Forældres Hus, at tage en saadan Bestemmelse, uden at Forældrene vide det, det tillader en Hustru at gøre det, uden at Manden ved det og ombendt. De efterlevende skulle efter denne Fortolkning være tvungne til at efterkomme den Viljestilkendegivelse, som maatte være efterladt, og dersom de ikke efterkomme den, skal Statens Tvang være der. Jeg accentuerer dette; thi andet er meningsløst. Det er meningsløst at sige, at der er et forpligtende „skal“ men ikke nogen til at gennemføre denne Pligt. Saaledes vil det stille sig, og jeg spørger, om det vil være en hyggelig Tilstand, om det vil være behageligt og rigtigt at gennemføre en saadan Bestemmelse. Mig forekommer det at være stridende mod de dybeste Følelser, stridende mod de Hensyn, som skulle tages, især under saadanne Forhold som dem, hvor der er den dybeste Sorg til Stede; det vilde for mit Vedkommende være en unaturlig Tvang at paalægge nogen. — Og dernæst vil jeg spørge: Hvorledes skulde Kontrollen føres med, at denne testamentariske Disposition blev opfyldt. Der findes en Kontrol, som er uretfærdig, med Hensyn til, at en Disposition, som en Mand eller Kvinde tager ved Testamente, gennemføres, derigennem, at Skifteretten altid ex officio skal have Underretning om, at nogen er død og skal sørge for, at hans Bo tages under Skiftebehandling og derigennem hans testamentariske Dispositioner opfyldes, eller at der foreligger en tilstrækkelig betryggende Ordning med Hensyn dertil. Men hvor vil Kontrollen være med Hensyn til et saadant Testamente som dette; hvorledes kan der være Tale om paa nogen som helst Maade, at Skifteretten eller nogen anden kan udføre nogen Kontrol med, at det vilde blive gennemført. Og hvad bliver Følgen? Følgen bliver den, at en uvedkommende, maatte en eller anden Forening, — jeg sigter naturligvis ikke til den nuværende Egtbrændingsforening — som ønsker at gøre Propoganda for den Sag, kan saa adskillige Dokumenter i sin Haand for at sikre sig, at Sagen bliver gennemført. Den siger til ved